

Metodické usmernenie k overovaniu verejného obstarávania v rámci výkonu vládneho auditu a vnútorného auditu vo vzťahu k vlastným zdrojom SR

1. ÚVOD

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“) vydáva toto metodické usmernenie podľa § 3 písm. b) zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 357/2015 Z. z.“) s cieľom upraviť overovanie verejného obstarávania v rámci výkonu vládneho auditu a vnútorného auditu vo vzťahu k vlastným zdrojom SR (ďalej „overovanie verejného obstarávania“). Metodické usmernenie je vypracované v nadväznosti na Postupy pre výkon vládneho auditu v platnom znení (ďalej len „Postupy“), Metodické usmernenie k Postupom pre výkon vládneho auditu (vlastných zdrojov SR) (ďalej len „MU k výkonu VLA VZ“) a Metodické usmernenie k vykonávaniu vnútorného auditu (ďalej len „MU k vykonávaniu VNA“) v platnom znení zverejnené vo Finančnom spravodajcovi MF SR, rok 2023, príspevok č. 13 (<https://www.mfsr.sk/sk/financie/financny-spravodajca/2023/>).

Ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť verejného obstarávania je Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“), ktorý podľa § 147 písm. b) a h) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VO“) vykonáva štátnu správu v oblasti verejného obstarávania a metodicky usmerňuje účastníkov procesu verejného obstarávania. ÚVO na svojom webovom sídle zverejňuje okrem iného výkladové stanoviská, ktoré predstavujú aplikáciu zákona o VO na účely vytvárania jednotného právneho názoru ÚVO (<https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove- stanoviska/prehľad-vykladovych- stanovisk-uradu-zakon-c-343-2015-z-z>).

Tam, kde sa v tomto metodickom usmernení používa pojem „audit“, myslí sa tým vládny audit a vnútorný audit. Pojmy týkajúce sa verejného obstarávania sa vykladajú v súlade s definíciami pojmov uvedených v zákone o VO, pokiaľ nie je v tomto metodickom usmernení uvedené inak.

2. ZÁKLADNÝ PRÁVNÝ RÁMEC A OSTATNÉ DOKUMENTY

- a) zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- b) zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- c) zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“),
- d) zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“),
- e) zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“),
- f) zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“),

- g) zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ((ďalej len „zákon o RPVS“),
- h) metodické usmernenia ÚVO uverejnené na webovom sídle www.uvo.gov.sk,
- i) Postupy uverejnené na webovom sídle <https://www.mfsr.sk/sk/financie/audit-kontrola/audit/vladny-audit/>,
- j) MU č. MF/005085/2024-1411 k Postupom pre výkon vládneho auditu (vlastných zdrojov SR), účinné od 16. 01. 2025,
- k) MU č. MF/010824/2023-1411 k vykonávaniu vnútorného auditu, účinné od 10. 07. 2023, uverejnené na webovom sídle <https://www.mfsr.sk/sk/financie/audit-kontrola/audit/vnutorny-audit/>.

3. POSTUP PRI VÝKONE AUDITU

Pri výkone:

- a) vládneho auditu vlastných zdrojov SR sa postupuje podľa Postupov a MU k výkonu VLA VZ a
- b) vnútorného auditu vlastných zdrojov SR sa postupuje v súlade s MU k vykonávaniu VNA a ostatnými relevantnými postupmi/metodikou.

Postup pri overovaní verejného obstarávania musí dať odpovede najmä na nasledujúce otázky:

- a) Je verejné obstarávanie v povinnej osobe organizované a zabezpečené na požadovanej úrovni vo všetkých etapách od zadefinovania potreby (prípravy verejného obstarávania) až po prevzatie predmetu verejného obstarávania (dodania tovaru, uskutočnenia stavebných prác alebo poskytnutia služieb) a jeho využívanie?
- b) Je vnútorná kontrola v procese verejného obstarávania prítomná a účinná?
- c) Zodpovedá rozsah verejného obstarávania skutočnej, odôvodnenej, plánovanej a rozpočtovanej potrebe?
- d) Uskutočňuje sa proces verejného obstarávania v súlade s platnou legislatívou?
- e) Uskutočnilo sa vyhodnotenie ponúk transparentným spôsobom, mali všetci uchádzači rovnaké podmienky a podarilo sa zabezpečiť najvýhodnejšiu ponuku v súlade so stanovenými kritériami na vyhodnotenie ponúk?
- f) Sú uzatvorené zmluvy na dodávky tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb v súlade so stanovenými podmienkami a platnou legislatívou?
- g) Zodpovedajú uhradené výdavky uskutočnenej dodávke tovaru, stavebných prác alebo služieb a podmienkam uzatvorenej zmluvy?
- h) Je dokumentácia z verejného obstarávania kompletná?

4. FÁZY AUDITU VO VZŤAHU K OVEROVANIU VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

4.1. Príprava na výkon auditu

Pri overovaní procesov a postupov verejného obstarávania audítorská skupina (ďalej len „AS“) zhromažďuje potrebnú dokumentáciu a vykonáva analýzu informácií. Jednotlivé informácie v súvislosti s verejným obstarávaním v povinnej osobe získava AS z verejne dostupných zdrojov ako sú napríklad:

Názov registra	Dostupné informácie
Profil verejného obstarávateľa / obstarávateľa	Zdroj informácií o verejnom obstarávaní vo vzťahu k povinnej osobe – zákazky, všeobecné dokumenty, referencie, súhrnné správy a ďalšie informácie. https://www.uvo.gov.sk/vyhľadavanie/vyhľadavanie-profilov
Zoznam hospodárskych subjektov	Údaje o fyzických osobách a právnických osobách – hospodárskych subjektoch, ktoré preuká spôsobilosť na uzatváranie zmlúv alebo rámcových dohôd vo verejnom obstarávaní z hľadiska splnenia podmienok účasti týkajúcich sa osobného postavenia. https://www.uvo.gov.sk/udaje-o-hospodarskych-subjektoch-vedene-uradom/zoznam-hospodarskych-subjektov <i>(register slúži na odbremenenie od povinnosti predkladania dokladov preukazujúcich splnenie podmienok účasti týkajúcich sa osobného postavenia)</i>
Register osôb so zákazom účasti vo verejnom obstarávaní	Údaje o hospodárskych subjektoch, ktorým bol uložený zákaz účasti vo verejnom obstarávaní. https://www.uvo.gov.sk/udaje-o-hospodarskych-subjektoch-vedene-uradom/register-osob-so-zakazom
Evidencia referencií	Referencie od verejných obstarávateľov a obstarávateľov o dodaní tovaru, uskutočnení stavebných prác alebo poskytnutí služby dodávateľmi. https://www.uvo.gov.sk/udaje-o-hospodarskych-subjektoch-vedene-uradom/evidencia-referencii <i>(referencia je elektronický dokument obsahujúci potvrdenie o dodaní tovaru, uskutočnení stavebných prác alebo poskytnutí služby a ktorý obsahuje údaje o verejnom obstarávateľovi/obstarávateľovi, predmete referencie, dodávateľovi, identifikáciu zmluvy a výslednú hodnotiacu známku referencie)</i>
Register konečných užívateľov výhod	Údaje o konečných užívateľoch výhod hospodárskych subjektov s cieľom uzatvárať zmluvy vo verejnom obstarávaní so subjektami, u ktorých je známa vlastnícka štruktúra až po úroveň fyzických osôb (do 31. januára 2017). https://www.uvo.gov.sk/udaje-o-hospodarskych-subjektoch-vedene-uradom/register-konecnnych-uzivatelov-vyhod <i>(nástroj na zvýšenie transparentnosti, zabránenie konfliktu záujmov a boj proti korupcii a machináciám pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe)</i>

Názov registra	Dostupné informácie
Register partnerov verejného sektora	Nahradil register konečných užívateľov výhod (od 1. februára 2017). https://rpvs.gov.sk/rpvs/ <i>(v registri sa registrujú všetci tzv. partneri verejného sektora, partnerom verejného sektora je fyzická osoba a právnická osoba, ktorá prijíma od štátu, samosprávy a iných subjektov verejného sektora peňažné plnenie alebo majetok nad zákonom určený limit)</i>
Register verejných obstarávateľov	Údaje o verejných obstarávateľoch a ich zatriedenie podľa zákona o VO. https://www.uvo.gov.sk/register-verejnych-obstaravatelov
Centrálny register zmlúv	Údaje o zmluvách, cenách, dodávateľoch a objednávateľoch v súlade so zákonom o slobode informácií. https://www.crz.gov.sk/
Vestník Úradu pre verejné obstarávanie	Oznámenia o verejnom obstarávaní, výzva na predkladanie ponúk, oznámenia o začatí konania o námietkach, informácie o začatí odvolacieho konania a pod. https://www.uvo.gov.sk/vestnik-a-registre/vestnik
Register účtovných závierok	Vyhľadávanie v zozname účtovných jednotiek, prezeranie dostupných účtovných závierok a ďalších dokumentov zverejňovaných v registri, prezeranie, ukladanie a tlač účtovných výkazov a ďalších dokumentov zverejňovaných v registri. https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/simplesearch <i>(register je informačným systémom verejnej správy, ktorého prevádzkovateľom je DataCentrum z poverenia MF SR)</i>
Obchodný register Slovenskej republiky	Obchodný register Slovenskej republiky je verejný zoznam, do ktorého sa zapisujú zákonom stanovené údaje týkajúce sa podnikateľov, prípadne iných osôb, o ktorých to ustanovuje osobitný predpis. http://orsr.sk/
Živnostenský register Slovenskej republiky	Živnostenský register Slovenskej republiky je zoznam podnikateľov, ktorým bol vydaný živnostenský list. V registri sa nachádzajú fyzické osoby aj právnické osoby. http://www.zrsr.sk/
RPO - Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a	Ide o jednotný zdroj základných údajov o všetkých právnych subjektoch (právnické osoby, podnikatelia, orgány verejnej moci), ktoré sú v súčasnosti registrované alebo evidované vo viac ako 70 zdrojových registroch a evidenciách prostredníctvom rôznych informačných systémov.

Názov registra	Dostupné informácie
orgánov verejnej moci	https://rpo.statistics.sk/rpo/#

Získané informácie o povinnej osobe majú pomôcť AS k cielenému vypracovaniu vyžiadania dokumentov a informácií pre samotný výkon auditu pri overovaní procesov a postupov verejného obstarávania.

4.2. Výkon auditu

Pri výkone auditu sa AS riadi základnými pravidlami finančnej kontroly a auditu, ktoré sú uvedené v § 20 až 27 zákona č. 357/2015 Z. z.

Počas výkonu auditu sa:

- overujú a hodnotia dokumenty a informácie predložené povinnou osobou, prípadne tretími osobami; ide hlavne o dokumentáciu z procesu verejného obstarávania a údaje uvedené v informačných systémoch, resp. predložené prostredníctvom informačných technológií,
- vykonáva testovanie (overovanie a hodnotenie) na vybranej vzorke,
- uskutočňujú rozhovory so zamestnancami povinnej osoby a tretími osobami,
- zaznamenávajú zistené skutočnosti do pracovnej dokumentácie,
- priebežne komunikujú skutočnosti zistené počas výkonu auditu s povinnou osobou a
- vykonávajú ďalšie potrebné činnosti vedúce k zisteniu skutočného stavu, resp. k odhaleniu nedostatkov.

Postup vykonávania auditu je bližšie popísaný v MU pre výkon VLA VZ a MU k vykonávaniu VNA.

4.2.1. Overenie systému riadenia a vnútornej kontroly verejného obstarávania

Počas výkonu auditu sa overujú a hodnotia všetky relevantné dokumenty predložené povinnou osobou alebo získané iným spôsobom. Pred výberom operácií na detailné overenie sa zhodnotí proces verejného obstarávania u povinnej osoby ako celok. Pri jeho posudzovaní je potrebné zohľadniť inherentné riziká v procese verejného obstarávania a nastavenie vnútorných kontrol na odstránenie, resp. zamedzenie vzniku rizík. Vedúci/člen AS zároveň hodnotí aj systém vnútornej kontroly v procese verejného obstarávania, vychádzajúc z nasledovných zásad, ktoré sa použijú primerane vzhľadom na vykonávaný audit.

Zásada	Čo sa očakáva	Dokumenty na overenie
organizácie činností	V povinnej osobe musia byť jasne formulované činnosti vo vzťahu k verejnému obstarávaniu.	napr. interné smernice, organizačná štruktúra, organizačný poriadok
oddelenia funkcií	Niektoré funkcie v povinnej osobe nesmú byť zverené jednej osobe - rozhodovacia funkcia, funkcia ochrany finančných prostriedkov, funkcia ochrany hmotného majetku, funkcia účtovníctva.	napr. interné smernice, organizačný poriadok, podpisový poriadok, obeh účtovných dokladov

Zásada	Čo sa očakáva	Dokumenty na overenie
integrácie	Postupy povinnej osoby musia umožniť vzájomnú kontrolu, nadväznosť a porovnávanie informácií.	napr. organizačná štruktúra, mapa rizík (katalóg rizík)
kvality zamestnancov	Zamestnanci povinnej osoby musia byť kompetentní, bezúhonní. Zvyčajne zamestnanci, ktorí majú menej skúseností a nižšiu kvalifikáciu, predstavujú vyššie riziko.	napr. vzdelávanie zamestnancov, dosiahnuté vzdelanie, odbornosť
súladu, univerzálnosti a permanentnosti	Postupy verejného obstarávania musia byť v súlade s platnou legislatívou a musia byť prispôbené povinnej osobe. Postupy verejného obstarávania sa musia aplikovať pri všetkých verejných obstarávaníach a musia byť unifikované a trvalé.	napr. interné smernice, platná legislatíva
nezávislosti	Ciele verejného obstarávania treba dosiahnuť bez zasahovania a ovplyvňovania inou stranou. Počas výkonu auditu by sa mali vedúci/člen AS zamerať aj na prípadné riziká podvodného konania povinnej osoby počas verejného obstarávania. V rozpore so základnými princípmi verejného obstarávania je aj konanie, pri ktorom dochádza ku konfliktu záujmov.	napr. organizačný poriadok, organizačná štruktúra, mapa rizík (katalóg rizík)

V rámci overovania systému riadenia a vnútornej kontroly v oblasti verejného obstarávania AS skúma napríklad:

- a) existenciu/nastavenie zodpovedností definovaných v rámci jednotlivých procesov vo verejnom obstarávaní, ktoré sú v orgáne verejnej správy vykonávané a ich dodržiavanie,
- b) existenciu informačných systémov – osoby zodpovedné za informačné systémy, používatelia informačných systémov, vstup a výstup do/z informačných systémov, bezpečnosť informačných systémov v súlade s príslušnou legislatívou a s vybranými medzinárodne uznávanými štandardami zameranými na systém riadenia informačnej bezpečnosti,
- c) existenciu dokumentácie vypracovanej v zmysle zákona o VO a v zmysle interných smerníc, pracovných postupov a pod. v oblasti verejného obstarávania,
- d) existenciu/nastavenie kontrolných procesov v rámci jednotlivých organizačných útvarov, ktoré sa podieľajú na verejnom obstarávaní,
- e) existenciu podkladových materiálov a informácií o riadení rizík v oblasti verejného obstarávania,
- f) existenciu prípadných nedostatkov a súvisiace prijaté opatrenia týkajúce sa riadenia rizík a výkonu vnútorných kontrol v oblasti verejného obstarávania,
- g) existenciu správ externých (kontrolných) orgánov, hodnotiacich správ a pod.

Možné riziká v oblasti procesu verejného obstarávania sú uvedené v prílohe č. 1 tohto metodického usmernenia.

Cieľom overenia systému riadenia a vnútornej kontroly verejného obstarávania je získanie primeraného uistenia o riadnom fungovaní systému, t. j. či sú zadefinované jasné pravidlá a postupy pri kontrole verejného obstarávania, či sa postupy verejného obstarávania dodržiavajú, či v rámci kontroly verejného obstarávania boli identifikované všetky nedostatky a pod.

AS na základe nezávislého audítorského úsudku určí, či systém riadenia a kontroly vo vzťahu k oblasti verejného obstarávania na úrovni povinnej osoby:

- a) funguje dobre, potrebné sú len menšie zlepšenia alebo
- b) funguje, ale sú potrebné určité zlepšenia, alebo
- c) funguje čiastočne, sú potrebné značné zlepšenia, alebo
- d) nefunguje.

4.2.2. Výber vzorky v rámci vykonávania auditu

Pri overovaní verejného obstarávania v rámci vykonávania auditu sa spravidla overia všetky realizované verejné obstarávania v auditovanom období, t. j. 100 % vzorka. Ak je počet realizovaných verejných obstarávaní podľa jednotlivých postupov (nadlimitné zákazky, podlimitné zákazky) početne rozsiahly, vedúci/člen AS pre stanovenie rozsahu overenia jednotlivých verejných obstarávaní použije postup pre výber vzorky, ktorý je popísaný v MU pre výkon VLA VZ a MU k vykonávaniu VNA.

4.2.3. Overenie postupu verejného obstarávania

Výsledky overenia zaznamenáva vedúci AS a členovia AS do pracovnej dokumentácie. Pracovnú dokumentáciu tvoria najmä pracovné listy, kontrolné otázky a zápisy z vykonaných rozhovorov.

Vedúci/člen AS v pracovnom liste popíše nastavenie celého procesu verejného obstarávania v povinnej osobe v časovom slede a zároveň uvedie ako posúdil súlad zistených skutočností s legislatívou SR, resp. internými predpismi, smernicami a pod. Zároveň pracovný list slúži na detailné zaznamenanie overených a zistených skutočností, dokladov a podporných dôkazov a tiež na podrobné zdokumentovanie zistených nedostatkov.

Pre potvrdenie skutočnosti, či boli overené všetky zákonné požiadavky týkajúce sa konkrétneho vybraného verejného obstarávania, môže vedúci/člen AS použiť kontrolné otázky, ktorých vzor je uvedený v **prílohe č. 2** tohto metodického usmernenia.

Spôsob výberu relevantných kontrolných otázok týkajúcich sa postupu uskutočneného podľa ZVO vyhláseného do 01.08.2024

Vedúci/člen AS v prípade potreby upraví kontrolné otázky tak, aby bolo zabezpečené, že kontrolné otázky sú dostatočne podrobné, t. j. obsahujú potrebné/relevantné kontrolné otázky z hľadiska ich detailnosti ako aj rozsahu overovania. V praxi to znamená, že sa zo všetkých kontrolných otázok vyberú a overia tie kontrolné otázky, ktoré sú relevantné pre konkrétne verejné obstarávanie, napr. nadlimitnú zákazku, podlimitnú zákazku a pod. Pri vypracovaní kontrolných otázok sa označí zistená skutočnosť znamienkom „x“ v stĺpci (7) až (10). V prípade zistenia nedostatku sa v stĺpci (11) uvedie odkaz na príslušný vypracovaný pracovný list.

Spôsob výberu relevantných kontrolných otázok týkajúcich sa postupu uskutočneného podľa ZVO vyhláseného po 01.08.2024

Postup je popísaný v prílohe č. 2 tohto metodického usmernenia v samostatnom hárku („Výber KO“). Pri vypracovaní kontrolných otázok sa označí zistená skutočnosť znamienkom „x“ v stĺpci (G) až (J). V prípade zistenia nedostatku sa v stĺpci (K) uvedie odkaz na príslušný vypracovaný pracovný list.

Vedúci AS a každý člen AS je zodpovedný za obsahovú stránku ním vyplnených kontrolných otázok.

Vedúci AS, resp. člen AS, je povinný zabezpečiť, aby k vypracovaniu/odsúhlaseniu/schváleniu pracovných listov došlo najneskôr do vypracovania návrhu (čiastkovej) správy, resp. do vypracovania (čiastkovej) správy, ak neboli auditom zistené nedostatky.

Postup vypracovania/odsúhlasenia/schválenia pracovnej dokumentácie je bližšie uvedený v MU pre výkon VLA VZ a v MU k vykonávaniu VNA.

4.2.4. Nedostatky

Po vykonanom preskúmaní a overení verejného obstarávania vedúci/člen AS zanalyzuje jednotlivé zistené skutočnosti, či sú alebo nie sú nedostatkami, t. j. negatívnymi odchýlkami od žiadúceho stavu a následne k zisteným nedostatkom, s ohľadom na závažnosť zistených skutočností, navrhne odporúčania.

Počas výkonu auditu, v súvislosti s overovaním verejného obstarávania, vedúci/člen AS posúdi, či by identifikované skutočnosti mohli niesť **znaky trestných činov**, resp. by mohli byť spôsobilé naplniť skutkovú podstatu niektorého z trestných činov uvedených v Trestnom zákone (trestný čin subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona, trestný čin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 Trestného zákona, trestný čin skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 259 Trestného zákona a pod.).

Vedúci/člen AS v rámci overenia verejného obstarávania posudzuje aj to, či nedošlo ku **konfliktu záujmov**, ktorý by mohol narušiť alebo obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania. Konflikt záujmov je definovaný v § 23 ods. 2 zákona o VO. Takéto konanie je považované za konanie v rozpore so základnými princípmi verejného obstarávania. Pri identifikovaní konfliktu záujmov vedúci/člen AS posúdi, či takéto konanie nesie znaky trestného činu, nakoľko existuje riziko spáchania trestného činu (napr. machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe a pod.).

Vedúci/člen AS pri overovaní možného konfliktu záujmov vychádza z definície podľa § 23 zákon o VO.

Možný konflikt záujmov vedúci/člen AS overí u zainteresovaných osôb, ktorými sú najmä:

- a) zamestnanec verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorý sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo iná osoba, ktorá poskytuje verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi podpornú činnosť vo verejnom obstarávaní a ktorá sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo
- b) osoba s rozhodovacími právomocami verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorá môže ovplyvniť výsledok verejného obstarávania bez toho, aby sa nevyhnutne podieľala na jeho príprave alebo realizácii.

Uvedené skutočnosti overuje AS najmä prostredníctvom:

- a) overenia dokumentácie z verejného obstarávania predloženej počas výkonu auditu (ak relevantné),
- b) webového sídla portálu TRANSPAREX a pod. (vysoko odporúčané),

Okrem vyššie uvedeného môže AS v rámci posudzovania, či pri realizácii verejného obstarávania nemohlo dôjsť ku konfliktu záujmov, využiť aj nasledovné platformy:

- a) informácie z obchodného registra Slovenskej republiky <https://www.orsr.sk/>, živnostenského registra Slovenskej republiky <https://www.zrsr.sk/>, registra účtovných závierok <https://www.registeruz.sk/>
- b) webové stránky <https://foaf.sk/>, <https://www.finstat.sk/>, <https://rpvs.gov.sk/rpvs>, prípadne iné sociálne siete,
- c) v prípade potreby sa odporúča overenie aj v príslušných zahraničných registroch (ak tieto budú dostupné a pre audítora jazykovo zrozumiteľné), a to napr. <https://ares.gov.cz/>, <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>, <https://www.rzp.cz/>.

Vedúci/člen AS zohľadňuje aj informácie z **podnetov alebo medializovaných káuz**, o ktorých má vedúci/člen AS vedomosti (ak sú relevantné).

Vedúci/člen AS overí najmä, či:

- a) v predmetnom verejnom obstarávaní boli posudzované skutočnosti nasvedčujúce tomu, že potenciálne mohlo dôjsť ku konfliktu záujmov, ak áno, či sa verejný obstarávateľ týmto potenciálnym konfliktom záujmov preukázateľne zaoberal a výsledky tohto posúdenia zaznamenal a odôvodnil v dokumentácii z procesu verejného obstarávania,
- b) v prípade identifikovania konfliktu záujmov boli prijaté primerané opatrenia a to najmä, či bola zainteresovaná osoba vylúčená z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania (napr. nahradenie člena komisie na vyhodnotenie ponúk, ku ktorému sa viaže konflikt záujmov inou osobou) alebo boli upravené jej povinnosti a zodpovednosť s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov (napr. delegovanie právomoci podpisovať písomnosti k zákazke na inú osobu),
- c) v prípade prepojenia medzi prijímateľom a hospodárskym subjektom/ záujemcom/ uchádzačom/ subdodávateľom, ktoré by mohlo predstavovať konflikt záujmov, vznikla takémuto hospodárskemu subjektu/zájemcovi/uchádzačovi/subdodávateľovi aj iná neprimeraná výhoda, ktorá mohla narušiť čestnú hospodársku súťaž (napr. závažným indikátorom vo väzbe na identifikovanie možného konfliktu záujmov je identifikovanie aj iných zistení, ktoré zvýhodňujú uchádzača, u ktorého bolo identifikované prepojenie na verejného obstarávateľa)¹,
- d) komisia podpísala vyhlásenia k zákazu konfliktu záujmov.

Vedúci/člen AS v rámci overovania verejného obstarávania posudzuje aj to, či verejný obstarávateľ skúmal možný konflikt záujmov pred realizáciou akýchkoľvek úkonov v procese verejného obstarávania, a to aj opakovane, ak do procesu zadávania zákazky vstupovali

¹ Ak verejný obstarávateľ neidentifikoval zainteresovanú osobu podľa § 23 ods. 3 písm. a) a b) zákona o VO, v nadväznosti na čo neprijal primerané opatrenia podľa § 23 ods. 5 zákona o VO, postupoval v rozpore s § 10 ods. 2 zákona o VO, konkrétne princípom rovnakého zaobchádzania a princípom transparentnosti. Vzhľadom na objektívny charakter inštitútu konfliktu záujmov uvedené porušenia z môžu mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, keďže môže dôjsť k zvýhodneniu úspešného uchádzača, spôsobom prípravy a spôsobom realizácie zákazky.

hospodárske subjekty, ktoré neboli napr. účastníkom prípravnej fázy verejného obstarávania alebo do procesu vstupujú ďalšie zainteresované osoby (napr. v štádiu určovania PHZ prieskumom trhu, v rámci prípravných trhových konzultácií, po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk, keď sú známi uchádzači, ktorí predložili ponuky).

Medzi najzávažnejšie prípady konfliktu záujmov patria prípady, ak zainteresovaná osoba je blízkou osobou podľa § 116 a § 117 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k hospodárskemu subjektu/ uchádzačovi/ záujemcovi/ subdodávateľovi alebo ak zainteresovaná osoba zároveň vystupuje na strane hospodárskeho subjektu/ uchádzača/ zájemcu/ subdodávateľa alebo ak je v konflikte záujmov člen komisie na vyhodnotenie ponúk (s právom vyhodnocovať ponuky), pričom nebol z komisie vylúčený a nahradený nominovaným náhradníkom.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené situácie, ktoré môžu indikovať konflikt záujmov:

	Forma prepojenosti²	Prejav v dokumentácii k verejnému obstarávaniu
a)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom štatutárneho orgánu verejného obstarávateľa.	Rovnaké meno, priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, miesto podnikania/sídlo posudzovaných subjektov – všetky atribúty nasvedčujú tomu, že ide o totožnú osobu v rôznych funkciách.
b)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je rodinný príslušník alebo príbuzný ³ člena štatutárneho orgánu verejného obstarávateľa.	Rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov.
c)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je obchodný partner člena štatutárneho orgánu verejného obstarávateľa (napr. spolukonatelia/členovia štatutárneho orgánu majú majetkové prepojenie v tretej firme, spolumajitelia tretej firmy - súčasní alebo bývalí).	Skúmateľné na webstránke www.foaf.sk , príp. obchodný register SR https://www.orsr.sk/ a živnostenský register SR https://www.zrsr.sk/ a verejné registre rôznych organizácií.
d)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň zamestnancom verejného obstarávateľa alebo pre neho pracuje na základe živnostenského oprávnenia.	Z dokumentácie k verejnému obstarávaniu nezistiteľné, ale často zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často pracujú na projektovom manažmente a vystupujú v rozpočte projektu, pracovných výkazoch, pracovných zmluvách k projektu, atď.
e)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom osoby podľa § 8 zákona o VO (napr. občianskeho združenia).	Z dokumentácie k verejnému obstarávaniu nezistiteľné, ale často zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často vystupujú v stanovách, zápisniciach z valných zhromaždení,

² Nezáväzný príklad prehľadu vzorových situácií možného konfliktu záujmov sa primerane vzťahuje aj na vzťah medzi verejným obstarávateľom a subdodávateľom, ak je verejnému obstarávateľovi subdodávateľ známy.

³ Na účely definovania rodinného príslušníka alebo príbuzného sa použije § 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, t.j. je ním príbuzný v priamom rade, ako aj príbuzný v pobočnom rade.

		pracujú na projektovom manažmente na dohodu o vykonaní práce, atď.
f)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je blízkou osobou ⁴ člena štatutárneho orgánu verejného obstarávateľa.	- rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov, alebo - náhodne identifikované príznaky - z dokumentácie verejného obstarávania alebo projektu zistiteľné iba náhodne, alebo - nepriame dôkazy o neracionálnom správaní verejného obstarávateľa;
g)	Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca úspešného uchádzača s predstaviteľmi verejného obstarávateľa na iných projektoch.	Náhodne identifikované príznaky z verejných a neverejných zdrojov.
h)	Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca verejného obstarávateľa s budúcim úspešným uchádzačom v etape prípravy verejného obstarávania.	Opis predmetu zákazky tvoriaci súčasť súťažných podkladov alebo podpornú dokumentáciu k verejnému obstarávaniu (napr. štúdiu uskutočniteľnosti, projektovú dokumentáciu) vypracoval budúci úspešný uchádzač (subdodávateľ).
i)	Akakoľvek indícia o konflikte záujmov člena hodnotiacej komisie alebo člena štatutárneho orgánu verejného obstarávateľa (napr. z dôvodu, že takáto osoba má obchodný podiel v spoločnostiach, ktoré dávajú ponuku). Spoločenské alebo osobné kontakty (blízka osoba) medzi osobami úspešného uchádzača a verejného obstarávateľa.	- životopis jedného z členov hodnotiacej komisie indikuje predchádzajúce zamestnanie v jednej zo spoločností, ktoré sa zúčastňujú verejného obstarávania, alebo - spoločnosť, ktorá sa uchádza o účasť vo verejnom obstarávaní bola vytvorená tesne pred vyhlásením verejného obstarávania, resp. bol upravený predmet jej podnikania, alebo - rovnaká adresa sídla verejného obstarávateľa a uchádzača.

Problematiku konfliktu záujmov bližšie rieši a popisuje ÚVO napríklad v nasledovných metodických dokumentoch:

- Výkladové stanovisko č. 2/2016 ku konfliktu záujmov (https://www.uvo.gov.sk/fileadmin/dokumenty/vykladove_stanoviska_2015/2_2016.pdf),
- Všeobecné metodické usmernenie ÚVO č. 9/2016 – Identifikácia konfliktu záujmov (<https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usbmernenia-a-vykladove-stanoviska/vseobecne-metodicke-usbmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/detail/26?cislo=&datum=&ext=0&limit=20&page=3&poznanka=&problematika=&sort=&sort-dir=ASC&text=&ustanovenie=&year=0&cHash=9e896ca63cb161859136b327ca0ab58c>),

⁴ § 116 a 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov

- Metodika/Vzdelávanie – Verejné obstarávanie a konflikt záujmov (výber z metodickej činnosti a rozhodovacej praxe) (<https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/tematicke-materialy/konflikt-zaujmov>).

Podporne uvádzame aj ďalšie metodické dokumenty Centrálného koordinačného orgánu, Európskej komisie a OECD:

- Metodický pokyn Centrálného koordinačného orgánu č. 13 k posudzovaniu konfliktu záujmov v procese verejného obstarávania (<https://www.partnerskadohoda.gov.sk/metodicke-pokyny-cko-a-uv-sr/?csrt=15525412337899741906>),
- Jednotná príručka pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania Programové obdobie 2014 – 2020 (<https://www.partnerskadohoda.gov.sk/zakladne-dokumenty/?csrt=17403395658578551609>),
- Príručka pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania, Programové obdobie 2021 – 2027 (<https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/>),
- Oznámenie Komisie týkajúce sa predchádzania a riešenia konfliktov záujmov v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0409%2801%29&qid=1694528224941>),
- Dokument Managing Conflict of Interest in the Public Service, OECD Guidelines and Country Experiences (<https://www.oecd.org/corruption/ethics/48994419.pdf>).

V rámci overenia procesov a postupov verejného obstarávania vedúci/člen AS zároveň posudzuje, či pri postupe zadávania zákazky nedošlo k **nedovolenému obmedzovaniu hospodárskej súťaže**⁵ Nedovoleným obmedzovaním hospodárskej súťaže sa môže rozumieť koordinovanie postupu uchádzačov pri predkladaní ponúk vo verejnom obstarávaní t. j. kolúzia, ako horizontálna dohoda medzi priamymi konkurentmi. AS môže získať podozrenie o možnej dohode obmedzujúcej hospodársku súťaž z rôznych zdrojov, napr. na základe podnetu, medializovanej kauzy, ale predovšetkým z dokumentácie z verejného obstarávania overovanej počas výkonu auditu (napr. z výpisu z obchodného registra, predložených ponúk a pod.). Pri overovaní prepojenosti podnikov, ktorá indikuje kolúziu, vedúci/člen AS na účely prístupu k potrebným informáciám využíva napr. webovú stránku <http://foaf.sk/>, obchodný register Slovenskej republiky zverejnený na internetovej stránke <http://www.orsr.sk/> register účtovných závierok zverejnený na webovej stránke <http://www.registeruz.sk/>, v rámci ktorého je možné identifikovať prepojenie podnikov prostredníctvom účtovných závierok, prípadne ďalšie zdroje informácií.

Nedovolené obmedzovanie hospodárskej súťaže môže naplňať znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 250 Trestného zákona (zneužitie účasti na hospodárskej súťaži) alebo trestného činu podľa § 266 a 267 Trestného zákona (machinácie pri verejnom obstarávaní

⁵ Nedovoleným obmedzovaním hospodárskej súťaže sa pre účely tohto dokumentu rozumie najmä rôzne formy nedovoleného obmedzovania súťaže a koncentrácia uvedené v zákone o ochrane hospodárskej súťaže. Protimonopolný úrad SR k tejto problematike zverejnilo na svojom webovom sídle www.antimon.gov.sk dokumenty „Indície protisúťažného správania podnikateľov v procese verejného obstarávania“ a „Kartelové dohody vo verejnom obstarávaní“.

a verejnej dražbe). Ďalším trestným činom v súvislosti s overovaním zákona o VO je marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. e) Trestného zákona.

Ak bolo verejné obstarávanie vykonané v súlade so zákonom o VO a inými relevantnými predpismi, nemusí to automaticky znamenať, že predmet verejného obstarávania, t. j. tovary, stavebné práce alebo služby boli obstarané hospodárne.

5. ZASLANIE OZNÁMENIA PRÍSLUŠNÝM ORGÁNOM V PRÍPADE ĎALŠIEHO KONANIA

Pri výkone auditu môže AS zistiť skutočnosti alebo nedostatky, ktoré majú za následok potrebu začatia ďalšieho konania zo strany príslušného orgánu, napr. porušenie zákona o VO, porušenie finančnej disciplíny, porušenie zákona č. 357/2015 Z. z., porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže alebo ak existuje podozrenie zo spáchania trestného činu, priestupku alebo iného správneho deliktu.

V prípade, že AS identifikuje porušenie zákona o VO, zákona o ochrane hospodárskej súťaže alebo trestného činu v oblasti verejného obstarávania, vypracuje oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu, priestupku alebo správneho deliktu podľa zákona o VO (viď príloha č. 3 tohto metodického usmernenia).

V prípadoch zistenia porušenia finančnej disciplíny, porušenia zákona č. 357/2015 Z. z. alebo ak existuje podozrenie zo spáchania iného trestného činu, priestupku alebo iného správneho deliktu ako v predchádzajúcom odseku, AS postupuje primerane podľa Metodického usmernenia k Postupom pre výkon vládneho auditu (vlastných zdrojov SR).

Zákon o VO v § 182 a 182a vymedzuje skutkové podstaty správnych deliktov a priestupku vo verejnom obstarávaní, za ktoré ÚVO obligatórne ukladá sankcie (pokuty). ÚVO rozhoduje v konaní o uložení sankcií za správne delikty v správnom konaní podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Skutkové podstaty trestných činov v súvislosti s verejným obstarávaním vymedzuje Trestný zákon (napr. trestný čin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266, prijímania úplatku podľa § 328 až 330, podplácania podľa § 332 až 334, nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona a pod.). Podozrenia zo spáchania trestného činu, priestupku alebo iného správneho deliktu sa v prípadoch hodných osobitného zreteľa, t. j. ak by uvedením takýchto podozrení mohlo dôjsť k zmareniu ďalšieho konania orgánov príslušných podľa osobitných predpisov, neuvádzajú v návrhu čiastkovej správy/správy a v čiastkovej správe/správe a ani sa žiadnym iným spôsobom o nich neoboznamuje povinná osoba.

V prípade, ak oprávnená osoba postúpi zistené skutočnosti, resp. nedostatky na príslušný orgán, vedúci AS túto skutočnosť zaznamená v prípade vládneho auditu vlastných zdrojov SR v Rozpočtovom informačnom systéme, modul Kontrola a audit (RIS.KaA.VLZ) a v prípade vnútorného auditu vlastných zdrojov SR v Rozpočtovom informačnom systéme, modul Vnútorný audit (RIS.KAA.VNA), ak je to relevantné.

Návrh oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu, priestupku alebo iného správneho deliktu v oblasti verejného obstarávania je uvedený v prílohe č. 3 tohto metodického usmernenia.

6. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Metodické usmernenie nadobúda platnosť a účinnosť dňa 25.02.2025. Metodické usmernenie sa nevzťahuje na audity začaté pred nadobudnutím jeho platnosti a účinnosti.

Prílohy:

Príloha č. 1 k Metodickému usmerneniu - Možné riziká v oblasti procesu verejného obstarávania

Príloha č. 2 k Metodickému usmerneniu - Kontrolné otázky k overeniu verejného obstarávania

Príloha č. 3 k Metodickému usmerneniu - Návrh oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu, priestupku alebo správneho deliktu v oblasti verejného obstarávania